

17. 10. 2019

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společnost s ručením omezeným ve světle novely zákona o obchodních korporacích

Dne 1.1.2020 by měla nabýt účinnosti dlouho diskutovaná novela zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „ZOK“), která přináší řadu významných změn. Jelikož jde o rozsáhlou novelu, tento článek se zaměří pouze na její část, a to konkrétně na vybrané aspekty společnosti s ručením omezeným.

Podíl společníka

Možnost stanovit různé druhy podílů trvá, avšak novela stanovuje určité mantinely jejich variability. V případě, že společenská smlouva připustí více druhů podílů, bude třeba v ní také stanovit názvy druhů podílů. Ohledně určování druhů podílů vychází novela z německé judikatury, kdy nyní bude možné vytvořit například podíly bez práva na podíl na zisku, na likvidačním zůstatku nebo bez práva hlasovacího. S podílem však bude vždy muset být spojeno alespoň jedno z těchto práv. Pokud by společenská smlouva upravila podíly bez hlasovacího práva, novela zavádí další omezení, a to nutnost, aby zůstal alespoň jeden podíl, se kterým hlasovací právo spojeno je.

Novela také kogentně určuje, kterých práv nemůže být společník zbaven. Jde o práva, která jsou spjata s jeho samotnou účastí ve společnosti jako například právo na informace nebo právo dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady.

Nyní také ve společnosti s ručením omezeným (stejně jako je to již u akciové společnosti) se výslovně zakazuje vydávání tzv. úrokových podílů, tj. podílů, s nimiž je spojeno právo na určitý úrok bez ohledu na hospodářské výsledky společnosti.

Nabývání vlastního podílu společnosti

V současné době platí, že v případě, že společnost nabývá vlastní podíl, nevykonává ohledně tohoto podílu hlasovací právo. Co ovšem působí problémy, je fakt, že tento zákaz je obcházen nabýváním podílu ovládající osobou osobou ovládanou nebo osobou jednající svým jménem na účet této ovládané osoby. Výsledek je potom takový, jako kdyby společnost hlasovala svými vlastními podíly. Novela tedy současné znění nechává v platnosti, nově však také výslovně zakazuje, aby ovládaná společnost či osoba jednající svým jménem na účet ovládané osoby vykonávala hlasovací právo spojené s podíly v ovládající osobě.

Dále je stanoveno zákonné předkupní právo společníků v případě, že společnost vlastní podíl převádí. Toto je projevem uzavřenosti společnosti s ručením omezeným.

Omezení výkonu hlasovacího práva

Novela rozšiřuje také okruh případů, kdy společník nevykonává své hlasovací právo. K dosavadním důvodům (valná hromada rozhoduje o společníkově nepeněžitém vkladu, o jeho vyloučení, o odvolání z funkce člena orgánu společnosti pro porušení povinností při výkonu funkce či z důvodu prodlení

s plněním vkladové povinnosti) se zavádí další důvod. Jedná se o případ, kdy společník nevykonává hlasovací právo, určí-li tak společenská smlouva z jiného důležitého důvodu. Dle důvodové zprávy jde například o případ, kdy se společník nachází ve střetu zájmů.

Dále novela rozšiřuje zákaz výkonu hlasovacího práva také na společníky, kteří jednají se společníkem, který nemůže vykonávat hlasovací právo, ve shodě. Nicméně toto omezení se logicky neuplatní pro společníky jednající ve shodě se společníkem, který je omezen ve výkonu hlasovacího práva z důvodu prodlení s plněním vkladové povinnosti nebo se splněním příplatkové povinnosti, jelikož omezení výkonu tohoto práva představuje sankci za porušení povinnosti společníka, a nejde tedy o střet zájmů. V případě důvodu, který nově zavádí novela (jiný důležitý důvod), je ponecháno na vůli společníků, aby si ve společenské smlouvě upravili, zda se omezení uplatní pouze na konkrétního společníka, nebo i na společníky jednající s ním ve shodě.

Pokyny udělované valnou hromadou

Dle stávající úpravy přísluší obchodní vedení společnosti jednatelem a nikdo není oprávněn udělovat jednatelem v souvislosti s obchodním vedením pokyny. Novela chce nyní však najisto postavit, že valná hromada je oprávněna udělovat jednatelem tzv. strategické a koncepční pokyny, pokud jsou v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou. ZOK toto v současné době výslovně neupravuje, nicméně tato pravomoc je doktrinálně dovozena. Dle důvodové zprávy je cílem této navrhované úpravy posílení právní jistoty a usnadnění aplikační praxe. Nyní musí být pravomoc valné hromady udílet strategické a koncepční pokyny výslovně uvedena ve společenské smlouvě, po účinnosti novely toto však již potřeba nebude, jelikož tato pravomoc bude plynout přímo ze zákona.

Podíl s právem jmenovat jednatele

Novela dále zavádí nové ustanovení ohledně podílu, s nímž je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů a takto jmenovaného jednatele i odvolat. Jedná se o tzv. podíl s vysílacím právem. Tato možnost musí být zakotvena ve společenské smlouvě. Je nicméně třeba dbát také druhé věty tohoto ustanovení, která limituje, aby celkový počet takto jmenovaných jednatelů byl větší než počet jednatelů volených valnou hromadou. Zákodárce toto pravidlo stanovil s cílem zachovat vliv ostatních společníků, resp. valné hromady jako nejvyššího orgánu společnosti na personální obsazení funkcí jednatelů.

Dále novela stanovuje, že v případě, že jednatelé tvoří kolektivní orgán a společník nejmenuje jednatele do jednoho měsíce ode dne, kdy mohl své právo vykonat, mohou jednatelé, jejichž počet neklesl pod polovinu, jmenovat náhradního jednatele do doby, než společník toto právo vykoná. Tímto je tedy dovolena kooptace jednatelů, jestliže tvoří kolektivní orgán.

Lze tedy shrnout, že novela se dotýká řady významných institutů, které buď kompletně mění, anebo zpřesňuje nejasnosti, které mohou způsobovat výkladové potíže. Je nutné však také podotknout, že znění novely ještě není konečné, jelikož novela půjde teprve do 3. čtení v Poslanecké sněmovně a některá ustanovení se ještě můžou změnit pozměňovacími návrhy. Nicméně navrhovaná účinnost 1.1.2020 stále trvá, je tedy třeba sledovat vývoj novely a postupně se s ní seznamovat.

Lenka Brunclíková

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

e-mail: wl@weinholdlegal.com

tel: 225 385 333

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)